

Kokous 41 (7.2.2023)

Aika: 7.2.2023 klo 13.00–15.08

Paikka: Kansalliskirjaston kokoushuone Collan (C222) sekä Zoom-etäkokousta

Osallistujat: Ilkka Haataja (Taideyliopiston kirjasto, Sibelius-Akatemia), Ilona Heinonen (Tampereen kaupunginkirjasto), Anna Kanerva Lamppu (Metropolia Ammattikorkeakoulun kirjasto), Tapani Moisio, sihteeri (Kansalliskirjasto), Milja Vanhanen (Yle Arkisto), Tuuli Äärilä, puheenjohtaja (Kirjastopalvelu)

Etänä: Anu Sormunen (Jyväskylän kaupunginkirjasto)

Poissa: Tommi Viitamies (Helsingin kaupunginkirjasto)

Kutsutut asiantuntijat: Serafia Kari (Kansalliskirjasto) ja Veera Mujunen (Kansalliskirjasto) kohdassa 1.1.

1. Ajankohtaista

1.1. Kuvailuryhmien ja Finnan yhteistyö

Muusan kokouksessa 6.4.2022 kerrottiin 11.3.2022 järjestetystä Kansalliskirjaston sisäisestä kokouksesta, jossa oli keskusteltu pyrkimyksestä tiivistää Finnan ja kuvailuryhmien yhteistyötä. Kyseisessä kokouksessa olivat olleet esillä myös musiikin tiedonhakuun liittyvät kehitysehdotukset, joita oli tullut Finnalle runsaasti. Kokouksessa oli todettu, että musiikin tiedonhaku kokonaisuudessaan vaatii työstämistä. Finnasta oli lupauduttu lähettämään edustaja johonkin Muusan kokoukseen keskustelemaan tiedonhakuasioista.

Seurantapalaverissa 13.12.2022 todettiin musiikin tiedonhaun kehittämiseen liittyen seuraavaa:

- tehty korjauksia musiikkitiedonhakuun jonkin verran
- syvempää sukellusta musiikkitiedonhakuun ei ole kuitenkaan ehditty tehdä
- musiikkitiedonhakuun liittyvä kehittäminen vuoden 2023 agendalla Finnassa
- kutsu Muusan kokoukseen on edelleen voimassa, 7.2.2023 seuraava kokous, Serafia laittaa ajan kalenteriin ja osallistuu, mahdollisesti myös Veera tai joku muu Finnasta.
- Serafia Kari ja Veera Mujunen Finna-palveluista osallistuivat Muusan kokoukseen kertoakseen tarkemmin musiikin tiedonhaun kehittämiseen liittyvistä suunnitelmista. Kokouksessa Muusan jäsenillä oli tilaisuus keskustella ja tuoda esille tiedonhakuun liittyviä ajatuksia ja toiveita Finnan edustajien kanssa.
- Konkreettisina toimenpiteinä sovittiin seuraavaa:
 - 370-kentän (paikkamerkintö) hyödynnettävyyttä pyritään parantamaan Finnassa. Ensimmäisenä toimenpiteenä on fasetin perustaminen kentälle.
 - Muusa laatii ehdotuksen 382-kentän (esityskokoonpano) haettavuuden kehittämisestä. Tämän jälkeen Finnassa aletaan viedä asiaa eteenpäin.
 - Sovittiin, että Ilkka laatii luonnoksen ehdotuksesta Muusan seuraavaan kokoukseen mennessä.
 - Hyödyllisiä Finnan hakukäyttöön liittyviä linkkejä:
 - [Finnan asiakaswiki: Aineistojen haku- ja rajausesimerkkejä aineistojen tarjoajille](#)
 - [Finnan koulutusvideot](#)

1.2. Yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjeluelteloiden päivittäminen

Muusan kokouksessa 7.12.2022 sovittiin, että Muusa alkaa edistää yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjeluelteloiden läpikäyntiä ja päivittämistä erillisissä työpajamallissa kokouksissa. Päivitetyt luettelot julkaistaan Jaska Järvillehdon ylläpitämässä [tietokannassa](#). Kokouksiin voivat osallistua kaikki halukkaat muusalaiset.

Ensimmäinen kokous pidettiin 19.1.2023. Kokousmuistiinpanoille on luotu [oma sivunsa](#).

1.3. Tarkistuksia SEKO-soittimiin

Jarmo Saarikko on jatkanut Sekon kolmikielisen version laatimista, johon hän pyrkii tekemään mahdollisimman moneen käsitteeseen mappaukset sekä Wikidataan että LCMPPT-sanastoon. Työ on kohta lähestymässä puoliväliä mutta se etenee hitaasti. Keskeneräinen Excel-taulukko on nähtävissä githubissa - <https://github.com/jarmosaarikko/SEKO>.

Lainaus Muusalle saapuneesta viestistä:

Matkalla olen törmännyt joihinkin soittimiin, joille ei löydy netistä oikein mitään tietoa eikä vastineita ja pyytäisinkin tarkistusta niiden osalta. Lisäksi aika moneen on pitänyt arvuutella ruotsinkielistä nimeä. Mistäköhän löytyisi kattavasti ruotsinkielisiä soitinnimiä?

Hankalia tapauksia olen tarkastellut mm. Grove Music Onlinesta ja Mimosta, MusicBrainzista sekä esim. <http://www.hoorn.be/verklaringen.htm> ja <https://content.lib.washington.edu/ethnomusicweb/>

- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00450> kabak kabak kemeñçe
 - miten eroaa kemeñçe:stä seko:00491
 - vrt. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kamanchek> ja <https://en.wikipedia.org/wiki/Kemenche>
 - kumpi on kumpii Sekossa?
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00440> jiao | chiao, jio
 - tämä on "torvi" kiinaksi, mutta kiinalaisesta lunnontorvesta ei löydy esim. wikipediasta tai muualta tietoa mikä tämä on oikeasti.
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00414> huancada

- ei löydy tietoa oikein mistään
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00397> harmoska
 - ei löydy tietoa. Lähde?
 - Miten eroaa käsitteestä <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00365> garmonik?
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00375> gogomarimba
 - Tansanialainen sormipiano
 - löytyy vain suomalaisista äänitelähteistä. Voisiko olla vain ohjausterminä marimballe?
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00361> ganzé
 - brasilialainen helistin
 - ei löydy tietoa mistään. Lähde?
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00357> ganga
 - <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.10622> mukaan tämä on "talking drum" joruban kielellä -- https://en.wikipedia.org/wiki/Talking_drum -- ovatko alla olevat sama vai eri?
 - <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:01040> talking drum
 - <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00308> dundun
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00152> bozuk
 - wikidatassa pantu balama <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00070>
 - ja saz <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00905> samaan käsitteeseen <http://www.wikidata.org/entity/Q717773>
 - Sazilla on tosin monta alakäsitettä eli voivat olla väärin yhdistettynä wikidatassa.
 - <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199743391.001.0001/acref-9780199743391-e-925>.
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00267> daule
 - onko tämä sama vai eri kuin davul <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00269>
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00284> doira
 - väitetty olevan sama kuin <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00259> daire
 - jos ovat eri, niin lähde?
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00271> defi
 - GMO: sama kuin raq, daire sekä Daff [daf, dap, def, defi, diaff, duff]: <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.07050>
- <http://urn.fi/urn:nbn:fi:au:seko:00291> dousinguni
 - tästä ei löydy tietoja kuin yhdeltä levyllä - <https://jazztimes.com/archives/jack-dejohnette-and-foday-musa-suso-music-from-the-hearts-of-the-masters/>
 - onko kirjallista lähdettä?

Tuossa nyt joitakin hankalia tapauksia, joihin olen törmännyt. Muitakin on ja tulee lisää. Kukakohan näitä eksoottisia soittimia on listalle alun perin lisännyt? Voisiko joistakin erikoisista tai tuollaisista harvinaisista tai epäselvistä tapauksista lisätä Sekoon lähdeviitteen?

Olen lisännyt Wikidataan joitakin SEKOsta löytyviä soittimia, jos ja kun niille on löytynyt lähde tai kuvailu jostakin päin netistä tai esim. Grove Music Onlinesta.

Mikä olisi sopiva tapa jatkossa käsitellä näitä hankalia tapauksia? Voin jatkossa tehdä yksittäisistä käsitteistä kyselyitä tai palautetta Finton palautelomakkeella jos se tuntuu paremmalta vaihtoehdolta kuin tällainen lista, vai mikä olisi paras? Vai pitäisikö näistä tehdä Kiwiin Muus an sivuille lista, jota voisi sitten kommentoida?

Keksin, että näistä voinkin tehdä avoimia issueita githubiin ja teen niin, jolloin niihin voi antaa palautetta kuhunkin erikseen. <https://github.com/jamosaarikko/SEKO/issues>

- Listalla olevat termit ovat peräisin Sekon pohjalla olevasta, jo lakkautetusta Aidatrumpetista zimbaloimiin -soittimiluettelosta. Luettelo ei sisältänyt termikohtaisia lähdetietoja.
- Sovittiin, että Muusan jäsenet kommentoivat issueita. Tarkistetaan tilanne seuraavassa kokouksessa.

2. RDA-asiat

2.1. Linjaukset

Sävellaji

Muusan kokouksessa 7.9.2022 päätettiin laatia linjausehdotus sävellaji-elementin merkitsemisestä. Päätettiin myös ehdottaa sävellajitermien lisäämistä Metatietosanastoon.

- Tarkistettiin ehdotus sävellajitermien listaksi. Ilona lähettää tarkistetun listan Muusalle, jonka pohjalta laaditaan ehdotus Metatietosanastoon.
- Laaditaan myös linjaus RDA:n sävellajielementin merkitsemiseksi. Tapani laatii luonnoksen seuraavaan kokoukseen mennessä.

2.2. Lähteet-osion tekstit

Uuden RDA Toolkitin käyttäjäyhteisöjen tarkennettujen ohjeiden yhteyteen laadittavien [musiikkiaineistoa koskevien ohjeiden luonnokset](#) on saatu käytyä kertaalleen läpi. **Tämän jälkeen luonnoksiin on lisätty tarkennuksia termin *Valikoima* lisäämisestä epätäydellisen koosteen ensisijaiseen nimekkeeseen ja auktorisoituun hakutietoon.** Puhtaaksikirjoitetut luonnokset löytyvät [RDA-linjaus- ja -esimerkkiehdotusten sivulta](#). Tarkennettavaa on vielä musiikkiteoksen auktorisoidun hakutiedon ohjeessa koskien taidemusiikin koosteäänitteiden hakutietojen muodostamista. Muusan kokouksessa 7.9.2022 ei tästä päästy vielä täydelliseen yksimielisyyteen.

- Jatkettiin keskustelua taidemusiikin koosteäänitteen auktorisoidun hakutiedon muodostamisesta pääsemättä kuitenkaan lopulliseen ratkaisuun.

Muutosehdotus musiikkiteoksen ensisijaisen nimekkeen ohjeeseen

Ohjeessa on nyt seuraavanlainen kohta:

Yksittäiselle musiikkiteokselle merkitään nimeke, josta jätetään pois seuraavat tiedot:

- *merkintö esityskokoonpanosta (vaikka tällainen merkintö olisi osa yhdyssanaa, jos jäljellejäävä sana tai sanat ovat sävellystyypin nimi)*

Selventävä esimerkki:

Teoksen nimeke on tiedonlähteessä *Kaksi laulua pianon säestyksellä*.

- Nykyistä ohjetta noudattamalla teoksen ensisijaiseksi merkittäisiin *Kaksi laulua säestyksellä*, koska ohjeen mukaan merkintö esityskokoonpanosta jätetään pois, ellei se ole osa yhdyssanaa.

Ohjetta pitää muuttaa, jotta ensisijainen nimeke saadaan toivottuun muotoon (esimerkissä *Kaksi laulua pianon säestyksellä*).

- Palataan asiaan, kun uusi ohjeluonnos on valmis.

3. Seuraavat kokoukset

Sanastokokous keskiviikkona 22. helmikuuta 2023 klo 13–14 etäyhteydellä

Yhtenäistettyjen musiikkinimekkeiden ohjeluetteloiden päivittämiskokous torstaina 16. helmikuuta klo 13–14 etäyhteydellä

Varsinainen kokous tiistaina 7. maaliskuuta 2023 klo 13–15